

Slovenski dom

Cena - Prezzi Lit 0.40

Štev. 269.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje
izvora: Unione Pubblicità Ita.

Ljubljana, v petek, 21. novembra 1941-XX

Leto VI.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Il Bollettino No. 536:

Nuove azioni sul fronte di Marmarica

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data 20 novembre 1941 XX, il seguente bollettino di guerra n. 536:

Nelle notti sul 19 e sul 20 nostri reparti aerei hanno bombardato obiettivi aeronavali dell'Isola di Malta.

Questa notte apparecchi inglesi hanno lanciato bombe senza gravi conseguenze sulle città di Brindisi e Napoli e nei dintorni di Messina.

A Brindisi è stato abbattuto un apparecchio. A Napoli 3 feriti di cui uno grave a Brindisi un morto e tre feriti.

Nell'Africa Orientale su taluni fronti di Gonda sono stati frustrati nuovi tentativi nemici di forzare le nostre difese.

In Marmarica le forze motorizzate nemiche hanno all'alba di ieri attaccato le antistanti forze motorizzate Italiane. La divisione corazzata »Ariete« operando con una decisa contromano aveva alla fine della giornata circondato e distrutto parte dei carri armati nemici mentre altri hanno ripiegato. La battaglia continua su un fronte di 150 chilometri.

Vojno poročilo štev. 536:

Bojišče v Marmariki spet oživel

V nočeh na 19. in 20. november so naši letalski oddelki bombardirali letalska in pomorska oporišča na otoku Malta.

Ponoči so angleška letala metala bombe brez hude škode na mesta Brindisi in Napoli in na okolico Messina. V Brindisiu je bilo sestreljeno eno letalo. V Napoliu so bile tri osebe ranjene, med temi ena hudo. V Brindisiu en mrtve in trije ranjeni.

Vzhodna Afrika: Na nekaterih odsekih Gondarskega bojišča so bili po naši obrambi odbiti novi sovražni napadi.

Marmarika: Angleške oklepne sile so včeraj ob zori napadle prednje italijanske motorizirane sile. Oklepna divizija »Ariete« je izvedla odločen protinapad in je ob koncu dneva obkrožila in uničila del sovražnih tankov, ostali pa so se umaknili. Bitka se nadaljuje na bojišču, ki se razteza na 150 km.

Berlin, 21. nov. s. Uradno poročajo:

V Severni Afriki so angleške sile, ki so bile pripravljene južno in jugozahodno od Sidi Omarja dne 18. novembra izvedle sunek proti Tobruku. S takojšnjimi protinapadi nemških in italijanskih skupin so bile zahodno od Sidi Omarja razvrščene močne angleške sile s hudimi izgubami vržene nazaj. Mnogo angleških tankov je bilo uničenih.

Govor ministra za kmetijstvo ob začetku dela v vrhovnem svetu za poljedelstvo in gozde

Rim, 21. nov. s. Minister Tassinari je včeraj slovesno začel delo Vrhovnega sveta za poljedelstvo in gozde, ustanovljenega s Kr. odlokom letos maja. Mogočnega zbora, ki se je začel in končal s pozdravom Duceja, so se udeležili: podtajnik Stranke Venturi, podtajnik iz poljedelskega ministristva Nannini in Pascolato, predsednika Zveze kmetov in kmetijskih delavcev, predsednik Narodne bojevnike zveze in drugi. Začetni govor je imel predsednik omenjenega sveta, prof. Mariani, ki je naštel naloge, zaupane tej ustanovi.

Za njim je spregovoril minister Tassinari, ki je poudaril, da je novi svet začel z delom v času, ko je italijansko poljedelstvo poklicano reševati temeljno nalogo za zmago naroda v vojni. Nova ustanova bo nadomestila številne komisije in tehnične odbore ter jih združila v enoto. To bo stalna ustanova tehnične značaja, ki bo v vsem pomagala ministristvu. Tej nalogi odgovarja tudi sestava sveta.

Svet bo imel prevažno nalogo, da vodi in vzporeja vse poskuse, ki naj izboljšajo poljedelstvo. Država bo dala zato na razpolago potreben denar. Druga njegova naloga bo, braniti poljedelstvo pred rastlinskimi in živalskimi škodljivci.

Preganjanje atentatorjev in saboterjev v Parizu in po Franciji

Pariz, 21. novembra s. Zaradi različnih nasilniških atentatov, storjenih zadnje čase, ki so za francosko ljudstvo imeli resne posledice, je pariška policija ojačila svoje delo za izsleditev krivcev. Po dolgem zalezovanju in po velikih težavah so jih nekaj že prijeli. Pri tem je bil resno ranjen neki policijski nadzornik. Odkrili so pravo pravcaro orožarno pri raznih preiskavah v Parizu in okolici.

Prijeti teroristi, med katerimi je tudi mlad Jud, kožuhovinar, so priznali, da so sodelovali pri atentatih na železniške proge, na razne pariške tovarne, da so organizirali požige žita na polju ter povzročili s tem kmetom škode za desetine milijonov in ljudstvu vzeli živež, posebno važen za zimo. Preiskava je ugotovila, da je skupina nasilnikov vodila živo komunistično propagando že odkar so Nemci prišli v Pariz.

Zdaj iščejo še enega izmed voditeljev skupine, nekega Gilberta Andreja Brusleina, posebno ne-

Hitlerjev glavni stan, 21. nov. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje uradno vojno poročilo:

Napadi na vzhodnem bojišču potekajo še naprej ugodno.

Letalstvo je bombardiralo sovjetska letalska oporišča ob severovzhodni obali Črnega morja in na ozemlju ob srednjem Donu. Skupine bojnih letal so napadle železniške prevoze in železniške prometne zveze na srednjem odseku bojišča vzhodno od Bolšova. Podnevi so močne letalske skupine metale na Mosko razdiralne in zažigalne bombe. Pri Petrogradu sta dve skupini lovske letal v drznem napadu iz velike sovjetske letalske skupine sestrelili osem letal.

Uim, 21. nov. s. Včerajšnje sovjetsko vojno poročilo končno poroča, da je bil Kerč iz vojaških razlogov izpraznjen. Da je mesto v trdni posesti sil Osi, je bilo že jasno povedano

Govor predsednika bolgarske vlade dr. Filova:

Zakaj je Bolgarija ob strani Osi in zakaj se bori proti komunizmu doma

Sofija, 21. novembra. s. Predsednik bolgarske vlade Filov je imel v sobranju ob koncu razprave o odgovoru na prestolno besedo govor, v katerem se je bavil z vodenjem Bolgarije v sedanjem mednarodnem položaju ter je med drugim povedal tole:

Danes smo trdno in vztrajno na mestu, ki nam ga je določil razvoj dogodkov, ali točneje povedano, ob strani osovratnih držav in njunih zaveznikov. Verujemo vanje ne samo zato, ker so povsod pokazale svojo vojaško premoč, temveč tudi zato, ker se bore za največjo socialno pravičnost in za boljše razdelitev dobrin na svetu. Verujemo v njihovo zmago, ki bo človeštvu prinesla večje blagostanje, in o kateri je bilo vedno najgloblje prepričano, da jo bodo dosegli. Verujemo končno v zmago Osi tudi zato, ker je njena zmaga tudi zmaga Bolgarije. Svoje narodno združitev moremo doseči samo po zmagi osovratnih držav in njunih zaveznikov, med katerimi smo tudi mi. Iz tega izhaja naša dolžnost, da od svoje strani storimo vse, kar je le mogoče, da to zmago olajšamo. Bolgarski narod je tudi tokrat pripravljen na vse žrtve, ki so potrebne za njegovo zedinjenje, kakor je bil pripravljen v preteklosti, da bi se mogel uveljaviti v svetu in zavzeti mesto, ki ga v družbi narodov zaradi svojega razvoja čaka.

O komunistični propagandi, ki se je razvila v Bolgariji in o njenem odnevu med ljudstvom,

v nemških vojnih poročilih. Rusi še enkrat postavljajo proti vojaški taktiki poveljnikov Osi taktiko besedi.

Berlin, 21. nov. s. Nove znatne uspehe so nemške sile dosegle na srednjem delu ruskega bojišča. Oddelki neke divizije so po trdih bojih zasedli neko vas in zajeli 500 mož, 4 tanke, 9 topov, 40 strojnic in 70 metalcev ognja. Na nekem drugem delu tega bojišča so v naskoku zavzeli različne utrjene postojanke. Tudi tu so dobili v roke številne ujetnike. Vsi sovražni-kovi poskusi, da bi spet osvojili izgubljeno ozemlje, so spodleteli.

Helsinki, 21. nov. s. Včerajšnje poročilo o vojnih operacijah pravi, da je položaj na vseh delih ruskega bojišča nespremenjen. Pri Hangöju je zelo živo topniško streljanje iz sovjetske trdnjave, katero tolčejo težki finski topovi. Na Karelijski ožini se nadaljuje dvoboj topni-

je ministrski predsednik Filov dejal: Komunizem v celoti zanika naš gospodarski ustroj, naše narodno življenje, naša izročila in naše zgodovinske pridobitve. Bolgarsko ljudstvo, po mestih in po deželi, tvorijo po veliki večini mali posestniki, v katerih je globoko vkoreninjen čut za zasebno lastnino, ki jo komunizem v načelu odklanja in ki daje glavni zagon gospodarski delavnosti in blagostanju.

Zdaj vidite — je nadaljeval Filov — čemu se borimo in se bomo borili proti komunizmu in proti kakršni koli komunistični manifestaciji v Bolgariji. Zlasti danes, ko se je vsa Evropa pod vodstvom držav Osi dvignila proti komunizmu, ne moremo ostati izven tega boja. Uničenje komunizma, ki vedno pomeni grožnjo evropski omiki, je bistven pogoj za uvedbo novega evropskega reda.

Komunistična propaganda se je znova poživila ob izbruhu nemške vojne proti Rusiji. Filov ugotavlja, da se ta propaganda ni omejila samo na radijske oddaje. Zadnje čase so spustila na bolgarska tla sovjetska letala nekaj skupin padalcev, ki so imeli pri sebi velike količine orožja in razstreliva. Kakšen namen so imeli ti napadalci — je nadaljeval Filov — je postalo dovolj jasno za vse. Vi veste, zdaj, kako ljudstvo gleda na te izzivaje, ki motijo red in varnost v naši deželi in s kakšno ognjevitostjo je podprlo oblasti, da bi se mogle razkrinkati njihove težnje. Vsa ta tuja propagandna delavnost je imela namen, spraviti bolgarski narod s premočrtne poti svojih pravih koristi in narediti med ljudstvom zmešnjavo. Vendar pa so se bili računali tuje propagande izkazali za napačne. Bolgarski narod je zelo dobro razumel, kakšni so pravi nameni teh central, ki so se zelo trudile, da bi rešile Bolgarijo pred Bolgarijo in naredile iz naše države pripravno orodje za tuje koristi, za tuje države in tuje vlade, ki zasledujejo čisto drugačne naloge, kakor pa si jih je zastavila naša narodna politika.

Predsedniku Filovu so navzočni ob koncu govora živahno ploskali.

Bolgarsko gospodarstvo — pod vojaškim vodstvom

Sofija, 21. nov. s. Minister za trgovino Zagorov je govoril v zbornici o gospodarski politiki bolgarske vlade. Poudarjal je sedanje težave, ki so zvezane z vojnim stanjem. Bolgarsko ljudstvo mora prenašati žrtve, toda vlada bo poskrbela za redno preskrbo z živežem. Zadnji dve žetvi sta bili manjši kakor pa so pričakovali. Uveljavljen bo zakon o ustanovitvi novega vrhovnega ravnateljstva za bolgarsko gospodarstvo. To ravnateljstvo bo v rokah vojaških oblasti, bo pa le začasno. Novemu ravnateljstvu bo dodeljen urad za zunanjo trgovino, urad za izvoz žita ter komisariat za preskrbo. Minister Zagorov bo danes odpoval v Nemčijo, kjer bo imel posvetovanja z voditelji nemškega gospodarstva.

Prve ameriške oborožene ladje pojdejo v kratkem v Anglijo

Washington, 21. nov. s. Na razna vprašanja časnikarjev je ameriški mornariški minister Knox povedal, da bodo po kakih desetih dneh odinili prvi ameriški oboroženi parniki v angleške luke. Po Knoxovem mnenju bodo potrebni štiri mesece za oborožitev vseh ameriških ladij, ki prihajajo v pošte. Seveda je vse odvisno od tega, če bo dovolj ladij na razpolago. Dejal je tudi, da bo topov za oborožitev dovolj, ni pa mogoče tega reči tudi za protiletalsko orožje.

Torpediranje turškega parnika ob bolgarski obali

Sofija, 21. nov. s. Poročila iz Burgasa pravijo, da je sovjetska podmornica kako miljo od bolgarske obale s torpedom potopila turški parnik »Enidije« (527 ton). Posadka je štela 16 mož, pa so od njih rešili samo dva častnika. Parnik je od-

štva ter metalcev bomb. Pri Sivaajerviju je finko topništvo na nekem določenem kraju prisililo k molku sovjetske baterije. V vzhodni Kareliji je delovanje topništva in patrol. Slabo vreme je zelo omejilo delovanje letalstva na obeh straneh. Finci so bombardirali južni del proge, ki drži v Murmansk ter med drugim uničili pet lokomotiv.

Ducejeva pohvala Napoliju

Rim, 21. nov. s. Duce je v Beneški palači sprejel prefekta iz Napolija, ki mu je poročal o položaju v svoji pokrajini ter o poglavitnih vprašanjih, ki se tičejo mesta Napolija. Mussolini je pohvalil delovanje prefekta Albanija ter mu zatrdil, da bodo po zmagi vprežene vse delovne sile naroda, da se izpopolni rešitev poglavitnih vprašanj italijanskega juga, čigar prebivalstvo sedaj tako pogumno prenaša nepretrgane sovražnikove napade.

Vesti 21. novembra

Končno poročilo o izrednem zasedanju japonske zbornice pravi, da je zbornica še enkrat potrdila neuklonljivo japonsko voljo, da se brez poravnave konča spopad s Kitajsko in da se za vso vzhodno Azijo ustvari področje blagostanja. Zbornica je dalje odobrila zvišanje davkov in povečanje izdatkov za vojno.

Na Madžarskem so včeraj posebno slovesno praznovali prvo obletnico pristopa k trojni zvezi. Predsednik vlade in zunanji minister sta prvakom trojne zveze poslala zahvalne spominske brzojavke.

Finski zunanji minister je včeraj imel dolg posvet z italijanskim in nemškim poslanikom. V švedskem mestu Göteborgu so komunistom vzeli vsa mesta v občinskem odboru in občinskih ustanovah.

Madžarski minister za trgovino in industrijo je včeraj govoril v zbornici in poudarjal, da je madžarska industrija navzlic vsem vojnim težavam napredovala, da je nezaposlenost skoraj docela odpravljena in da so bile urejene nove industrijske naprave. Dejal je še, da ima vlada trdno voljo v državi uvesti sodelovanje med vsemi družabnimi razredi in da ne bo pustila na tem področju nobenih političnih vplivov.

Madžarski državni upravitelj Horthy je spet obolel in ima precej vročine.

Iz grškega pristojnega vira poročajo, da se bo te dni začel redni promet med Atenami in Solunom.

Na Hrvaškem so ustanovili red »Vitezov hrvaškega zrnja«. Red bo imel nalogo, varovati hrvaško narodno izročilo ter širiti hrvaško omiko in umetnost.

Angleška 35.000 tonska bojna ladja »Prince of Wales« je priplula v Capetown, poroča DNB. Sodijo, da bo ladja odpula v Indijski ocean, nato pa v Tiho morje.

Zaradi pripravljanja veleizdajniških dejanj je bilo v Pragi pet oseb na smrt obsojenih. Obsodba je bila takoj izpolnjena, poročajo nemški listi.

V Bukarešti so začeli po vladnih navodilih propagando za zimsko pomoč revnemu prebivalstvu.

Na predvečer 31. obletnice revolucije v Mehiki je bil podpisan mehiško-ameriški dogovor, ki ureja vse odnose med obema državama, zlasti vprašanje v znanem petrolejskem sporu. Dogovor vsebuje tudi več posebnih finančnih pogojev.

Gotovo so zimski večeri, ki so nastopili, zares dolgi. Najlepše boste izpolnili čas teh večerov, če boste brali

knjige
»Slovenčeve
knjižnice«

Vsaka knjiga le 5 lir. Kdor se naroči na vso zbirko 24 knjig, bo dobil 25. knjigo zastonj.

Upokojitev generala Weyganda

Vichy, 21. novembra s. Z včerajšnjim odlokom državnega poglavarja je bil general Weygand, bivši vrhovni poveljnik francoske vojske in glavni pooblaščenec francoske vlade za Afriko, upokojen. Za vrhovnega poveljnika v severni Afriki je imenovan armadni general Juin, za poveljnika zahodne Afrike pa armadni general Berau. Mesto glavnega vladnega pooblaščenca za francosko Afriko je odpravljeno. Za guvernerja v Alžiru je bil imenovan Chatel.

plul iz Burgasa v Carigrad. Potopitev je bilo mogoče točno opazovati z bolgarske obrežja, ker je prišlo do nje popoldne in v bolgarskih obrežnih vodah. To novo sovjetsko izzivanje je vzbudilo hudo ogorčenje na Bolgarskem.

Andrejčkov
Jože:**Žalost in veselje**Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

190.

»Ne vem, ali so mrtvi ali še živé,« je nadaljeval Aleš. V kratkih besedah je povedal, kako ga je Peter našel v gozdu in ga rešil smrti. Ko se je spomnil Petra, se mu je milo storilo. Nič več ni mogel govoriti. Rašet je nekaj mrmral, kakor da mu je enako pri srcu.

191.

Vprašal je potem Aleša, kako je prišel med morske razbojnike. Aleš je začudeno raztegnil roke, rekoč:

»Čudne reči me sprašuješ. Saj sam dobro veš, kako se pride med tako drhal. Človeka pograbi menič tebi nič, potem ga pa prodajo ko pri nas žival.«

192.

Rašet je žalostno zadušil vzdihljaj, ki mu je hotel vstati iz prsi. Aleš ga je pa spraševal naprej:

»Povej mi rajši, kaj se je zgodilo mojima tovarišema. Na ladji ju ni, vem pa, da je oni dan, ko ste ujeli mene, takoj odrinil čoln na ono stran še po njiju.«

Vsi zobje oskrbovalnega stroja se morajo ujemati

Veliko delo, ki ga vsak dan opravi vojaško oskrbovališče v zaledju

Če ta ali ona vojska hoče doseči na bojišču večje uspehe, mora biti poleg številnih drugih potrebnih reči zlasti oskrbovalna služba brezhibno urejena, kajti na vse zadnje je le ves uspeh odvisen od tega, če ima vojak, ki se zlasti v sedanji vojni bori gotovo v najtežjih okoliščinah na razpolago, kar nujno potrebuje. V vojni, kakršna je sedanja, ki je stoddostno sodobna in temelji predvsem na bliskovitosti napadalnih potez, zlasti pa še v vojni, kakršna se zdaj odigrava v Rusiji, kjer je treba preiti ogromne razdalje in kjer pomanjkanje dobrih prometnih zvez povzroča celotne težave, je brezhibno delovanje celotne službe v zaledju in natančno ujemanje vseh zob oskrbovalnega stroja življenjske važnosti. Če, ki na bojnem polju prodirajo, topniške baterije, tanki, letalske eskadrile itd. morajo imeti vsak čas na razpolago vsega, kar potrebujejo. Nikdar ne sme primanjkovati živil za vojaštvo, nikdar streliva, tekočega in drugega goriva, nadomestnih delov in podobnega.

V zvezi s takšnim razmišljanjem je — kakor beremo v poročilu iz Berlina — članek, ki ga je napisal član neke nemške propagandne kompanije o obisku v nekem oskrbovalnem središču nemškega zaledja, približno 600 km preč od meje nemškega Reicha, na ruskem svetu.

v dveh dneh razdeljenih 2000 ton živil

Šele pred dvema dnevoma — tako začena svoje opisovanje — se je to oskrbovalno središče nastanilo v majhnem sovjetskem mestu, ki ga je deloma uničil ogenj. V kratkem razdobju dveh dni je bilo že razdeljenih nad 2000 ton živil kljub temu, da ni bilo primeren prostorov, v katerih bi bilo življenjske potrebščine možno vskladiščiti. Vse, kar bi vojak utegnil potrebovati, razen kruha in svežega mesa, vse je bilo zloženo v to oskrbovališče. Celo mila ni manjkalo.

Pot od »prvega vojaškega oskrbovališča« pri Berlinu

Toda, kako more vendar vse to prispeti tja? V našem primeru se se poslužili, kolikor je bilo le mogoče, vodnih poti, plovnih rek,

prekopov, izogibali pa so se po možnosti slabih cest in tudi prekladanja blaga z nemških na ruske vagone, ker imajo, kakor znano, ruske železniške proge znatno širši tir, kot pa normalne. Pomisliti je treba tudi na to, da velika večina vseh teh živil in drugih potrebščin prihaja iz »prvega oskrbovalnega vojaškega skladišča«, ki je nekje v bližini Berlina. Samo na zadnjem delu te dolge poti so se poslužili železnice.

Povprečno

vsak dan po pet 600 tonskih vlakov

Po večini pa se pri prevozu vojaških potrebščin poslužujejo avtomobilov, ki se vijejo v neskončnih vrstah v neizmerno daljavo. Poleg vojaških oskrbovališč pa so še prav posebne važnosti vojaške pekarnice in klavnice.

Surovine so na svetu krivično razdeljene

Nekateri jih imajo toliko, da niti vseh ne porabijo, drugim pa primanjkuje najpotrebnejših količin

»La Correspondence« prinaša daljši članek, v katerem najprej poudarja, kako krivično so na svetu razdeljene surovine med posamezne narode, da jih imajo nekateri, kakor Angleži, v vsem izobilju, celo dosti več, kakor jih v resnici potrebujejo in porabijo, drugi narodi pa nimajo niti najpotrebnejših količin. Angleške, belgijske in holandske kolonije lahko dobavijo neprimerno več surovin, kakor pa jih njihove matične države porabijo, dočim sta na drugi strani Nemčija in Italija, ki imata sami tako malo kovin, odmrinjeni od kolonialnih posesti, ki imajo bogata ležišča najraznovrstnejših rudnin.

Obilica kovin, s katero razpolaga angleški imperij — nadaljuje svoje poročilo »La Correspondence« — je bila tudi vzrok, zakaj bivših nemških kolonij, ki so danes pod angleškim mandatom, niso v geološkem oziru tako temeljito raziskovali, kakor bi bilo potrebno, in kakor bi jih prav gotovo raziskala Nemčija, če bi tudi po prejšnji svetovni vojni svoje kolonije obdržala.

V naslednjem navajamo podatke, ki jih je

»14.000 km dolga štruca«

Nemški častnikar je obiskal na ruskem bojišču pekarsko četo, ki je bila od 29. avgusta 1939 samo štiri tedne na oddihu. Med vojno v Franciji je napelala nič manj ko 7 milijonov štruč. Če računamo, da je vsaka takšna vojaška štruca dolga 20 cm in bi jih omenjenih 7 milijonov položili drugo za drugo, bi dobili 14.000 km dolgo štruco. Tri takšne bi ravno prišle okrog zemlje.

Omenjena vojaška pekarna razdeli vsak dan po 18.000 štruč! Razumljivo je, da mora takšna pekarna razpolagati z najsodobnejšimi pekarniški napravami, kakor z najnovejšimi stroji za mešenje testa, električnimi pečmi itd. Električni tok dobavlja dinamno stroji, ki se da prenašati iz kraja v kraj. Poleg drugega ima pekarna na razpolago tudi velikanski kotel za vodo, ki drži 5.000 litrov, in ki ga lahko vedno znova napolnjujejo z vodo iz bližnjega jezera s pomočjo črpalke.

Samo omenjena vojaška pekarna porabi na dan približno 17 ton moke, 180 kg soli in 12.000 litrov vode.

V neki vojaški klavnici zakoljejo na dan od 18 do 20 glav goveje živine in 25 do 30 prašičev.

omenjena agencija zbrala o proizvodnji rudnin v angleškem imperiju. Številke pomenijo tisoče ton.

Leta 1933 je znašala proizvodnja bakra 280.1, poraba surove kovine 149.9; svinca 498.7, poraba 247.0; cink 337.2, poraba 141.0; kositer 37.0, poraba 19.5;

Leta 1934: bakra 341.4, poraba 222.7; svinca 556.6, poraba 333.8; cink 408.3, poraba 181.0; kositer 53.6, poraba 20.5;

Leta 1935: baker 387.6, poraba 244.0; svinca 531.8, poraba 332.4; cink 450.7, poraba 205.0; kositer 59.8, poraba 20.0;

Leta 1936: baker 391.2, poraba 262.0; svinca 543.7, poraba 251.2; cink 473.8, poraba 226.0; kositer 68.5, poraba 24.2;

Leta 1937: baker 525.0, poraba 308.8; svinca 573.0, poraba 346.9; cink 496.2, poraba 230.0; kositer 100.6, poraba 26.2;

Leta 1938: baker 547.9, poraba 262.2; svinca 630.2, poraba 330.0; cink 511.3, poraba 198.0; kositer 59.2, poraba 21.0.

Kar tiče bivših nemških kolonij, pripominjajo na pristojnih mestih, da Angleži zato

niso naložili kapitala vanje, ker so mislili tudi na to, da jih bo spet treba vrniti Nemčiji. — Nemčija pa po njihovem mnenju ne sme dobiti nazaj svojih kolonij, ker potem ne bi v Angliji več naročala tolikšnih količin surovin, kakor jih je na primer v zadnjih letih pred sedanjostjo.

Iz gornjih števil se vidi, da je v Veliki Britaniji razlika med proizvodnjo kovin in njihovo resnično porabo vedno večja.

Tudi vizitke so kitajska iznajdba

Česa vsega niso iznašli Kitajci, ti nesrečni Kitajci, ki jim je svet tako malo hvaležen za vse, kar so mu dali! Med drugim so zadnja odkritja pokazala, da so starodavni Kitajci poznali tudi že vizitke. Torej imajo že zelo dolgo zgodovino.

V prvih začetkih so te kitajske vizitke vsebovale poleg imena osebe, ki je nameravala narediti obisk, tudi neke vrste voščilo, ki je bilo upodobljeno.

V Evropi je imel prvo vizitke Joan Westerhoff. Bilo je to leta 1560. Vizitka je spravljen v dožvi palači v Benetkah. Na njej je napisano: »La speranza mi sostiene, kar bi se po naše reklo: »Upanje me podpira«. Iz tega se vidi, da so tudi prve evropske vizitke vsebovale podobne napise kot kitajske. Toda s časom so razna gesla tudi s kitajskih vizitk izgnila. Na vizitkah večine narodov na svetu pa se je ohranil grb, na Kitajskem pa poseben družinski simbol.

Električna postelja

Neka ameriška tovarna je poslala na trg posteljo, ki ima to posebnost, da jo greje elektrika in da se temperatura da tudi primerno uravnavati. Toplota se lahko giblje med 18 in 35 stopinjami. Posebna razpaka služijo tudi za priključitev budilke, lahko pa je na takšno toplo posteljo priključen tudi radio ali celo električni štedilnik.

Vse švedske cigarete odslej s papirnatim ustnikom

Pristojni činitelji, ki imajo v rokah švedski tobačni monopol, so sklenili, da morajo odslej vse švedske tobačne tovarne izdelovati samo takšne cigarete, ki bodo imele papirnat ustnik. Nemški dopisnik iz Stockholma piše, da na Švedskem na ta način nameravajo odslej varčevati s tobakom pri izdelovanju cigaret, kajti saj za vsako ne bo treba več toliko tobaka, ker bo na enem koncu prazen ustnik. V svojem poročilu tudi pravi, da bodo Švedi na ta način prihranili na leto nad 800.000 kg tobaka. Za izdelovanje cigaret porabijo na Švedskem vsako leto približno 3 milijone kg tobaka.

DOBRI STARI ČASI

Luiza mu je odgovorila samo s tem, da mu je znova stisnila roko. Stric je bil zanjo več ko oče, bil je hišni angel varih, četudi v svoji veliki, preprosti dobrotljivosti ni niti sanjal, da ima kako zasluženo za svojo sestro in nečakinjo. Kaj bi bili siroti brez njega z onimi ubogimi dvanajstimi ali petnajstimi tisoči petakov, ki jima jih je zapustil Rigey? Stric je imel kot inženir pri Uradu za javna dela zelo dobre dohodke. Zmerno je živel v Comu s svojo staro gospodinjjo. Njegovi prihranki so prihajali v Rigeyovo družino. Sprva je bil nastopil odkrito in odločno proti Luizinemu nagnjenju do Franca, ker se mu je zdelo zveza preveč neenaka. Potem pa, ko sta mlada človeka le vztrajala in je tudi sestra privolila, je ohranil svojo sodbo zase in jima je pomagal, kolikor je bilo v njegovi moči.

»In mama?« je ponovil.

»Zvečer ji je bilo zelo dobro in je bila čisto mirna, sedaj pa je malo razburjena. Pred pol ure je namreč prišel Franc in povedal, da je imel preprič z babico.«

»Joj meni!« je vzklil inženir, ki je imel navado, da je pomiloval s tem vzklikom samega sebe, kadarkoli je slišal o pogreških drugih.

»Ne, stric! Franco ima prav.«

Luiza je izpregovorila te besede z nepričakovanim ponomom. »Da, res!« je vzklil, ker je stric z zategnjenim »hm!« skušal polagati dvom. »Docela prav ima! Toda,« je tiho pristavila, »odšel je baže od doma tako, da bo babica najbrž vsemu na sled prišla.«

»Saj je boljše tako,« je rekel stric in obrnil korak proti ploščadi.

Luna je bila zašla; bilo je tema. Luiza je zašepetala: »Mama je tu!«

Gospo Terezijo, ki je imela hudo naduho, so tedaj prenesli v naslanjaču na ploščad, da je imela nekaj več zraka in ji je bilo lažje.

»Kako se ti zdi, Peter?« je rekel glas, ki je imel isto barvo kot Luizin, a je bil bolj truden in bolj mil: bil je to glas blagega srca, ki mu je svet povzročil mnogo bridkosti, ki pa je že vse odpustilo. »Se ti ne zdi, da je bila vsa naša previdnost zaman?«

»Oh ne, mama, tega še ne vemo, tega še ne moremo. reči!«

Med temi Luizinimi besedami je stopil na ploščad Franco, ki je bil dosedaj z župnikom v sprejemnici, da bi strica objel.

»No, kako je?« je rekel ta in mu ponudil roko, zakaj objemi mu niso bili všeč. »Kaj je novega?«

Franco je popisal ves dogodek, a je nekoliko omilil besede stare matere, ki bi bile lahko preveč žalile Rigeyeve. Popolnoma je zamolčal njeno grožnjo, da mu ne bo zapustila niti vinarja. Obtoževal je skoraj bolj svojo občutljivost kakor pa babičino ošabnost. Omenil je končno tudi svoje naročilo, nalašč napovedano, da bo ostal vso noč zdoma. To bo babici dalo povod, da bo vse odkrila. Gotovo ga bo izpraševala, kje je bil, on pa ne bo lagal. Molčati pa pomeni toliko, kakor povedati.

»Poslušaj!« je vzklil stric s tresočim se glasom in plamečim obrazom pošteniaka, ki se je z nekaj sunki komolcev preril skozi gnečo zvijač in hinavščin, v kateri bi se bil skoraj zadušil, a se jih je oprostil in globoko zadihl: »Vidim, da nisi imel prav, ker si dražil babico, prav zares! Treba je spoštovati stare ljudi tudi v njihovih zmotah. Razumem, da bodo nasledki kar najhujši. Vendar pa mi je ljubše, da si tako naredil; še ljubše pa bi mi bilo, če bi bil babici kar jasno in odkrito povedal, kako je. Te skrivnosti, to hlinjenje, to skrivanje mi ni

nikdar ugajalo. Prav zares! Poštenjak to, kar stori, tudi odkrito pove. Ti se hočeš poročiti proti volji babice. Dobro, pa je vsaj ne goljufaj!«

»Toda, Peter!« je vzklil gospa Terezija, ki je imela poleg ostrega čuta za dolžnost, kakšno bi življenje moralo biti, tudi izborna razumevanje za življenje, kakršno je v resnici. In ker je živila dosti močnejše versko življenje kakor brat in bila v mislih mnogo bližja Bogu, si je lažje pridobila prepričanje, da Bog ne bo zameril zaradi načina in oblike, ko gre za dobro stvar.

»Toda, Peter! Pomisli, prosim te! (Gospa Terezija je bila mnogo mlajša od brata in je govorila vedno z nekim spoštovanjem z njim.) Če bi grofica tako zvedela za zakon in ne bi hotela ničesar slišati o tem, da bi vzela Luizo v hišo, kaj naj bi potem ta dva človeka začela? Kam naj gresta? Tu ni prostora, in če bi tudi bil, ni nič pripravljen. K tebi tudi ne bi mogla. Treba je to premisliti. Če smohoteli mesec ali dva vse ohraniti skrivno, nismo hoteli zato s tem babice varati. Hoteli smo imeti več časa, da pridobimo babico; in če ta le ne bi hotela popustiti, bi pripravili nekaj sob v Orii.«

»Joj meni!« je rekel inženir. »Dva meseca potrebujemo za to! Nemogoče!«

Globok vzdihljaj je v tem trenutku družbo spomnil na prisotnost gospoda Giacoma, ki se je v kotu naslanjal na zid in se zaradi teme ni upal naprej.

Gospa Terezija ga niti ni bila še pozdravila. »O, gospod Giacomo!« je rekla z veliko naglico. »Oprostite. Tako sem vam hvaležna. Pridite bližje! Ste slišali, kaj smo govorili? Povejte še vi! Kako se vam zdi?«

»Vaš vdani sluga sem,« je odgovoril Giacomo iz svojega kota.

»Prav zares ne morem naprej, zakaj moje slabe oči...«

»Luiza!« je zaklicala gospa Terezija. »Prinesi svetilko ven! Slišali ste pa, gospod Giacomo; kako se vam zdi? Govorite, no!«